

Participatiemaatschappijen verhogen de kwaliteit en opereren maatschappelijk bewust

Participatiemaatschappijen verschaffen een combinatie van kapitaal, kennis, ervaring en een netwerk van specialisten aan bedrijven. Op basis van een plan dat samen met het management van een bedrijf is opgesteld wordt geïnvesteerd in groei, innovatie, kwaliteitsverbetering en verduurzaming. Het doel is de kwaliteit van product of dienst en bedrijf te verbeteren. Alleen dan kiest de klant (ouder) immers voor die dienst (kinderopvang) en dát bedrijf. Meer tevreden klanten betekent groei én stijging van waarde van het bedrijf. Na gemiddeld 5 tot 7 jaar wordt het verkocht. Het rendement wordt uitgekeerd aan beleggers als pensioenfondsen, verzekeraars, banken, family offices, overheid, etc.. Pensioenfondsen kunnen tot wel 5% meer pensioen uitkeren aan pensioengerechtigden omdat ze beleggen in participatiemaatschappijen. Zo ook PfZW, pensioenorganisatie van de kinderopvangsector.

Anno 2018 hadden ruim 1.450 bedrijven (waarvan ca. 90% MKB) in Nederland een participatiemaatschappij als aandeelhouder. In totaal betreft dit meer dan 350.000 banen. In sectoren waar participatiemaatschappijen actief zijn is er meer groei van werkgelegenheid en wordt meer geïnvesteerd. Ook andere bedrijven in die sectoren worden namelijk gestimuleerd zichzelf te verbeteren.

Participatiemaatschappijen laten factoren als impact op milieu, gezondheid, veiligheid van werknemers en goed ondernemingsbestuur meewegen bij de selectie en het beheer van bedrijven waarin zij investeren. Zij kunnen hierop sturen doordat ze zeggenschap hebben én actief betrokken zijn. Beleggers als pensioenfondsen eisen dat zij beleid hebben voor verantwoord investeren en over resultaten rapporteren.

Verder heeft de NVP al jaren (2008, geactualiseerd in 2017) een gedragscode. Hierin wordt o.a. ingegaan op 'maatschappelijk bewust handelen', 'betrokkenheid voor lange termijn' en 'transparantie en open communicatie'. De gedragscode is een levend document. Recent nog is de NVP in gesprek gegaan met directeuren van haar leden over de verantwoordelijkheden die investeren in de kinderopvangsector met zich meebrengt.

De overheid stimuleerde ondernemerschap in de kinderopvang

In 2005 gaf de overheid door middel van de kinderopvangtoeslag voor werkende ouders het signaal aan ondernemers mét en zonder winstdoelstelling om hun aanbod te verruimen. Deze politiek werd ingegeven door de wens het aanbod te vergroten en te vernieuwen waardoor die beter zou aansluiten op de vraag, en de keuzemogelijkheden voor ouders te vergroten. Vanzelfsprekend moeten alle kinderopvangorganisaties waar ouders de toeslag besteden aan dezelfde kwaliteits- en veiligheidseisen voldoen. Veel ondernemers zijn ingegaan op dit signaal. Minister Asscher stelde hier in 2014 over: 'Private investeerders hebben een belangrijk bijdrage geleverd aan de opbouw van de sector en hebben laten zien evenzeer kwaliteit te kunnen leveren'¹. De prijzen en kwaliteit bij stichtingen en ondernemers zijn nagenoeg gelijk.

Sinds 2001 is een klein aantal participatiemaatschappijen actief in de kinderopvang. Veel ondernemers financieren hun groei en innovaties uit inhouding van winst en zo mogelijk door het aantrekken van bankfinanciering. Een klein aantal met ambitieuze plannen en goed management heeft een beroep gedaan op een participatiemaatschappij of ondernemende familie als aandeelhouder. Dit heeft gerespecteerde kinderopvangorganisaties opgeleverd.

---

¹ zie Handelingen 2898, kamerbrief september 2014.

De overheid moet een betrouwbare partner zijn

Helaas gingen enkele jaren geleden vele tientallen (ca 85) kinderopvangorganisaties, met en zonder winstoogmerk, failliet. Een deel van de kinderen en ouders moest naar andere opvang zoeken, werknemers verloren hun baan en de beleggers hun investering. Aanleiding voor de faillissementen was het feit dat de kinderopvangsector werd geconfronteerd met een drastische ommekeer in het beleid van de overheid waarbij de kinderopvangtoeslag in totaal met c.a. €1 miljard per jaar werden teruggeschroefd. Daarnaast had de economische crisis een bijzonder grote impact op het bestedingspatroon van de middeninkomens (€35.000-€75.000 per jaar) die de kern vormden van de klantengroep van deze organisaties. De marktsituatie bleef verslechteren en eind 2014 gingen tot 100.000 kinderen minder naar de crèche dan in 2011. Dit bracht de gehele sector in moeilijkheden waardoor zowel stichtingen als ondernemingen failliet gingen.

De in de problemen geraakte kinderopvangorganisatie in handen van een participatiemaatschappij kreeg uiteindelijk een succesvolle doorstart met behulp van een andere participatiemaatschappij. Een andere grote organisatie werd succesvol door de uitdagende periode geloodst door een participatiemaatschappij. Participatiemaatschappijen namen hun verantwoordelijkheid. Ook de overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen en een betrouwbare partner zijn.

Er is gekozen voor ondernemerschap in de kinderopvang. Het is goed te bespreken of de inrichting hiervan optimaal functioneert en of verbetering mogelijk is. De feiten en cijfers wijzen uit dat ondernemers en participatiemaatschappijen in belangrijke mate bijdragen aan het aanbod van kwalitatief goede kinderopvang en aan keuzemogelijkheden voor ouders.

Bij participatiemaatschappijen komt veel onderbuikgevoel kijken

In 2007 was een maatschappelijk debat aanleiding voor Minister Bos om een feitenonderzoek te laten doen naar o.a. participatiemaatschappijen. In tegenstelling tot wat in de publieke opinie werd gedacht, kwam uit de bestudeerde data en literatuur naar voren: *'het door sommigen weergegeven beeld dat private equity investeerders [...] in zijn algemeenheid de economie, bedrijven en stakeholders schade toebrengen, wordt niet ondersteund door de feiten'*. Het tegengestelde werd geconcludeerd: *'de effecten van private equity investeerders [...] op de economie en bedrijven zijn gemiddeld genomen positief'*². Peter Roosenboom van de Erasmus Universiteit voerde dit onderzoek uit.

Professor Arnoud Boot van de Universiteit van Amsterdam deed in 2017 in opdracht van Jeroen Dijsselbloem opnieuw onderzoek naar de sector. Dit onderzoek werd in 2018 besproken in de Tweede Kamer. Enkele conclusies: participatiemaatschappijen hebben een toegevoegde waarde als tijdelijke eigendomsstructuur³ en er is geen reden aan te nemen dat gewenste investeringen achterblijven⁴. Ook geven de onderzoekers aan dat participatiemaatschappijen bijdragen aan een betere allocatie van middelen⁵, dat zij het gebruik van schuldfinanciering goed weten te managen en dat dit in Europa niet leidt tot meer faillissementen dan bij vergelijkbare bedrijven zonder participatiemaatschappij⁶.

Kortom, twee keer werden de populaire mythes over de sector ontkracht. De NVP roept op om feiten en cijfers over de maatschappelijke bijdrage van participatiemaatschappijen aan kinderopvang leidend te laten zijn.

---

² Brief Tweede Kamer, Directie Financiële Markten (31 oktober 2007) *'Feitenonderzoek naar hedgefondsen en private equity'*,

³ Private equity in Nederland: een stakeholder-perspectief, Arnoud Boot, Pagina 30

⁴ Private equity in Nederland: een stakeholder-perspectief, Arnoud Boot, Pagina 18.

⁵ Private equity in Nederland: een stakeholder-perspectief, Arnoud Boot, Pagina 30

⁶ Private equity in Nederland: een stakeholder-perspectief, Arnoud Boot, Pagina 15